

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

npoklassiek.nl

Dat
voel je

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Woensdag 30 juli 2025

Kleine Zaal 20.00 uur

Trio Orelon

Marco Sanna, piano

Judith Stapf, viool

Arnau Rovira i Bascompte, cello

Joseph Haydn 1732-1809

Pianotrio in A, Hob. XV:18 (1794)

Allegro moderato

Andante

Allegro

Anton Arenski 1861-1906

Pianotrio nr. 1 in d, op. 32 (1894)

Allegretto moderato

Scherzo: Allegro molto

Elegia: Adagio

Finale: Allegro non troppo

PAUZE

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Pianotrio in Bes, op. 97 'Erzherzog' (1810-11)

Allegro moderato

Scherzo: Allegro

Andante cantabile

Allegro moderato

ntr:

Dit concert wordt rechtstreeks
uitgezonden in het *Avondconcert*
op NPO Klassiek.

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Iemand die in de achttiende of negentiende eeuw door Wenen, Londen, Amsterdam, Sint-Petersburg of Moskou wandelde, had zomaar een strijkkwartet of pianotrio kunnen horen door de openstaande ramen. Deze muziek was het meest geliefd bij musiceerende burgers. De Oostenrijkse componist Joseph Haydn en zijn uitgevers verdienden er een goede boterham aan. Het spelen van een pianotrio was als een oefening in democratie. Want alleen samen konden drie mensen een boeiend en afwisselend muzikaal verhaal vertellen. Een pianotrio zorgde voor sociale samenhang, en geestelijke en emotionele ontwikkeling. En het bracht iets van de grote wereld in de huiskamer.

Londens pianotrio

Joseph Haydn bracht deze muziek naar Londen, de stad die hij tweemaal bezocht en waar hij enorm populair was. Het 'Londense' *Pianotrio in A* begint met drie stevige inleidende akkoorden om de aandacht te trekken, maar vloeit vervolgens zangerig en zonder ophef voort, ook richting onverwachte zijpaden. Het tweede deel in a-klein is donkerder van toon en ingetogen en gaat zonder pauze over in de levendige finale, die vrolijk toewerkt naar een goedmoedig slot.

Russische melancholie

Hierna klinkt muziek van een eeuw later, van de Russische laatromanticus Anton Arenski. Hij studeerde compositie bij Rimski-Korsakov in Sint-Petersburg, was bevriend met Tsjaikovski en was de leraar van Rachmaninoff. Arenski leidde het beroemde koor van de keizerlijke kapel in Sint Petersburg en gaf bejubelde concerten als pianist en dirigent in Rusland en daarbuiten.

Enkele van zijn beste werken zijn bekend gebleven, zoals het vandaag gespeelde, Mendelssohn-achtige *Eerste pianotrio*. Arenski schreef het ter nagedachtenis aan cellist Karl Davydov, die door Tsjaikovski de 'tsaar van de cellisten' werd genoemd. Het pianotrio is dan ook gedrenkt in Russische melancholie. Luister bijvoorbeeld naar de vragende vioolsolo aan het begin, de ontroerende verstrengelingen van cello en piano en de vele tragische passages. Maar ook is er de flitsende betovering van een onstuitbare notenstroom in de pianotoetsen in het tweede deel. Na weemoedige terugblikken eindigt het stuk machtig wiekend en dramatisch.

Een nobel trio voor de aartshertog

Toen Ludwig van Beethoven terugkeek op zijn leven, noemde hij zijn *Pianotrio in Bes* een van zijn beste werken. Het was bestemd voor aartshertog Rudolph, de jongste zoon van Leopold II en broer van keizer Frans. Rudolph was jarenlang bevriend met Beethoven, studeerde compositie bij hem en was een grote geldschieter. Het is dan ook niet vreemd dat er zoveel gelijkwaardigheid heerst onder de instrumenten. Na het minzame begin voor piano solo, sluipen de strijkers haast ongemerkt binnen. In het lichtvoetige tweede deel geven cello en viool de aftrap. In het zangerige derde deel klinken variaties op een eenvoudig, ernstig thema. Het werk besluit met een blijmoedig rondo dat hier en daar op een drinklied lijkt, maar steeds nobel en beheerst.

Clemens Romijn

BIOGRAFIE

'Symfonische dichtheid, een homogeen totaalgeluid, kamermuzikale intensiteit en emotionaliteit', zo schreef de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* over **Trio Orelon**, dat sinds de oprichting in Keulen in 2019 geldt als een van de meest opwindende kamermuziekensembles. Het trio, waarvan de leden elkaar kennen uit hun studietijd aan de conservatoria van Keulen en Berlijn, behaalde eerste prijzen en publieksprijzen bij de ARD International Music Competition in München, de International Chamber Music Competition in Melbourne en de International Competition 'Schubert and Modern Music' in Graz. De naam 'Orelon', afgeleid van de internationale taal Esperanto, betekent 'oor' en symboliseert de centrale rol van luisteren in hun muziek. Concertreizen brachten Trio Orelon onder meer naar de Wiener Musikverein, de Alte Oper Frankfurt, de Pierre Boulez Saal in Berlijn, het Prinzregententheater in München en het Ravenna Festival in Italië. In Het Concertgebouw maken de musici vanavond hun debuut. Trio Orelon vermengt klassiek repertoire met minder bekende werken en innovatieve concepten, zoals het project *Beethovens dochters*, met muziek van vergeten vrouwelijke componisten. Het trio maakte een veelgeprezen debuut-album met muziek van de Amerikaanse componist Amy Beach (2022). Voor hun tweede album richten de musici zich op twee vrouwelijke componisten uit de romantiek: Dora Pejačević en Amanda Maier.

SUMMARY

Piano trios have long been among Europe's favourite genre of chamber music. Trios gave three players the chance to tell a compelling and varied musical story in their own homes. One example is Joseph Haydn's *Piano Trio in A major*. Three forceful introductory chords lead to lyrically flowing music that takes unexpected twists and turns. The second movement takes a more sombre tone and segues without a break into a lively finale that joyfully romps towards a happy ending. The *First Piano Trio* by Anton Arensky was penned a hundred years later; Arensky was a close friend of Tchaikovsky's, and Rachmaninoff's teacher. The piece was written in memory of the cellist Karl Davydov, which may explain the pleading violin solo that opens the work, as well as the heartrending interweaving of the cello and piano. After such mournful reflections, the Arensky *Trio* marches powerfully and dramatically to its conclusion. Ludwig van Beethoven believed his *Piano Trio in B-flat major* was one of his finest works. He dedicated the piece to his friend, the Archduke Rudolph of Austria. After the piano's gracious solo opening, the strings sneak in almost unnoticed. In the sprightly second movement, it's the cello and violin who get the ball rolling. The lyrical third movement features variations on a simple, solemn theme. The piece concludes with a jolly rondo that resembles a drinking song while remaining noble and restrained.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

za 09/08

20.00 uur
Kleine Zaal

Arabæske: een muzikale reis met pianist Marouan Benabdallah

De prijswinnende Marokkaans-Hongaarse pianist Marouan Benabdallah, opgeleid aan de prestigieuze Franz Liszt Academie in Boedapest, treedt wereldwijd op met het programma *Arabæske*. Een – voor de meeste luisteraars – nieuw en overweldigend repertoire van klassieke Arabische muziek, waarmee Benabdallah immens populair is geworden.

